

NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI
EGYETEM
LUDOVIKA

LAWFARE

a joggal való hadviselés egykes kérdései

DR. PETRUSKA FERENC ALEZREDES

*NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
HADTUDOMÁNYI ÉS HONVÉDTISZTKÉPZŐ KAR
ADJUNKTUS*

ELŐADÁS FELÉPÍTÉSE

1. Lawfare előzményei
2. Lawfare fogalmának változása
3. Lawfare tipológiája
4. Lawfare elhatárolása a kontinentális jogintézményektől
5. Kiemelkedő lawfare jogesetek
6. Összefoglalás és javaslatok

I. Előzmények

- Hugo Grotius (1618): *Mare Liberum* - A szabad tengerekről;
- Raphael Lemkin (1900-1959): genocídium bűntette („genos” és „cide”), Raphael Lemkin Emberi Jogi Díj, Jugoszlávia és Ruanda)
- '90-es évektől a nemzetközi közjog megnövekedett szerepe (több fórum, több szereplő, kiterjedt szabályozás)

II. Fogalmának változásai

- Smith és Crossley (1975): *Hová tart a jog? – barbarizmus vagy emberség*; nyugati utilitarista jog ↔ keleti humánus jog). Nyugati jog jelenleg = jogharc (lawfare)
- Charles J. Dunlap (2001): *Jog és katonai beavatkozások: a humanitárius értékek megőrzése a 21. századi konfliktusokban*. Lawfare: „Egy harceljárás, a hadijog megsértésének valós, vélt vagy akár megrendezett eseteinek kihasználásával” (pl. NATO bombázások a Balkánon, Afganisztán, Irak)

III. Lawfare tipológiája

1. Intézményes jogi hadviselés (*instrumental lawfare*)

2. Nemzetközi közjognak való eltérő megfeleléség

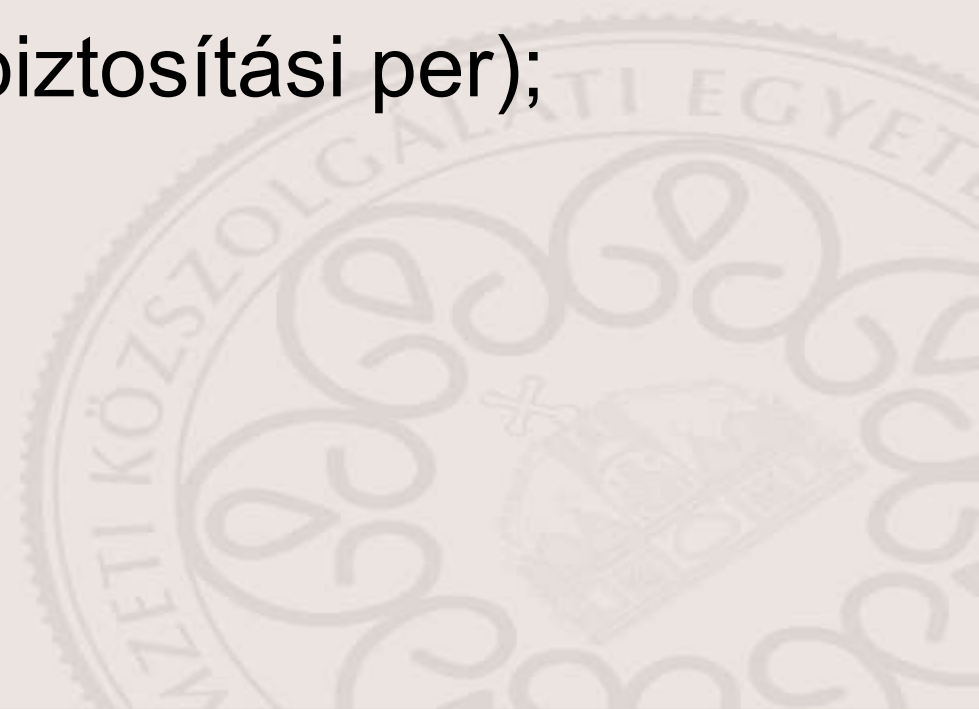
(*compliance-leverage disparity lawfare*)

- állami szereplők harctéren kívül;
- nem állami szereplők harctéren.

III/1. Intézményes jogi hadviselés

- intézményesített jogalkalmazás;
- katonai célokért;
- kinetikus hadviselés nélkül;
- változatos jogi eszközrendszer (pl. biztosítási per);
- változatos szereplők;

Intézményes jogi hadviselés felperesei

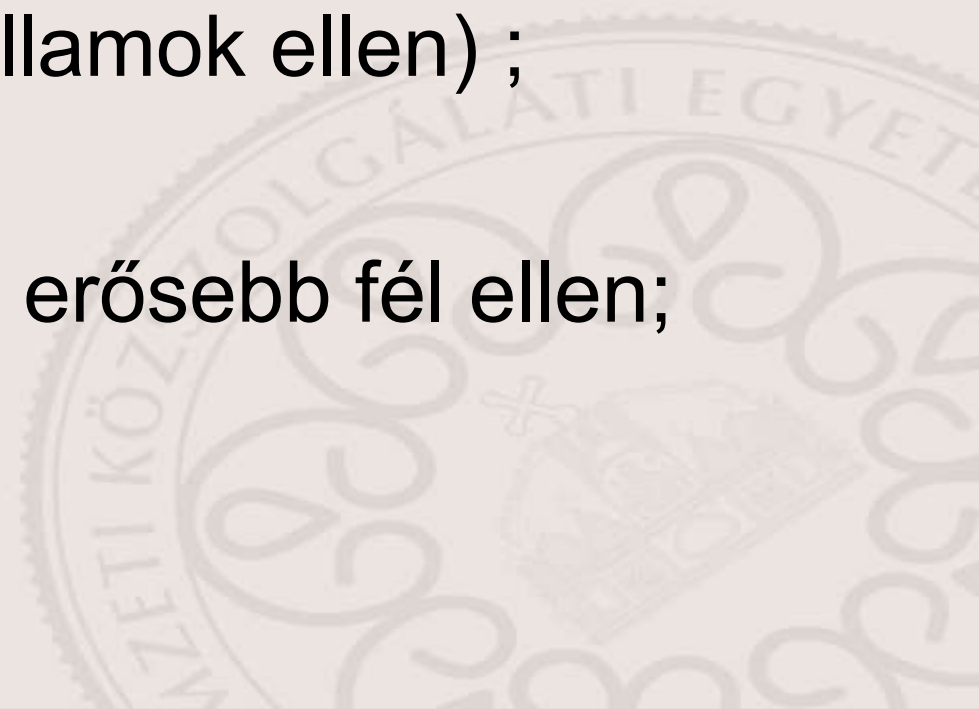
1. Nemzetközi szervezetek (pl. EU, Arab Liga);
2. Szuverén államok (pl. USA, Izrael, Kínai Népköztársaság);
3. Kvázi szuverén államok (Palesztina);
4. USA tagállamok;
5. USA nagyvárosok;
6. Milíciák (pl. Hamász, Hezbollahot, stb.);
7. Nem kormányzati szervezetek (pl. Alapítvány a Védelemért, Alapítvány a Demokráciáért, Palesztin Emberi Jogi Központ);
8. Egyéni aktivisták (pl. Raphael Lemkin, Gary M. Osen, Steven Perles).

III/2. Nemzetközi közjognak való eltérő megfeleléség

1. HARCTÉRI ESEMÉNYEK KIHASZNÁLÁSA

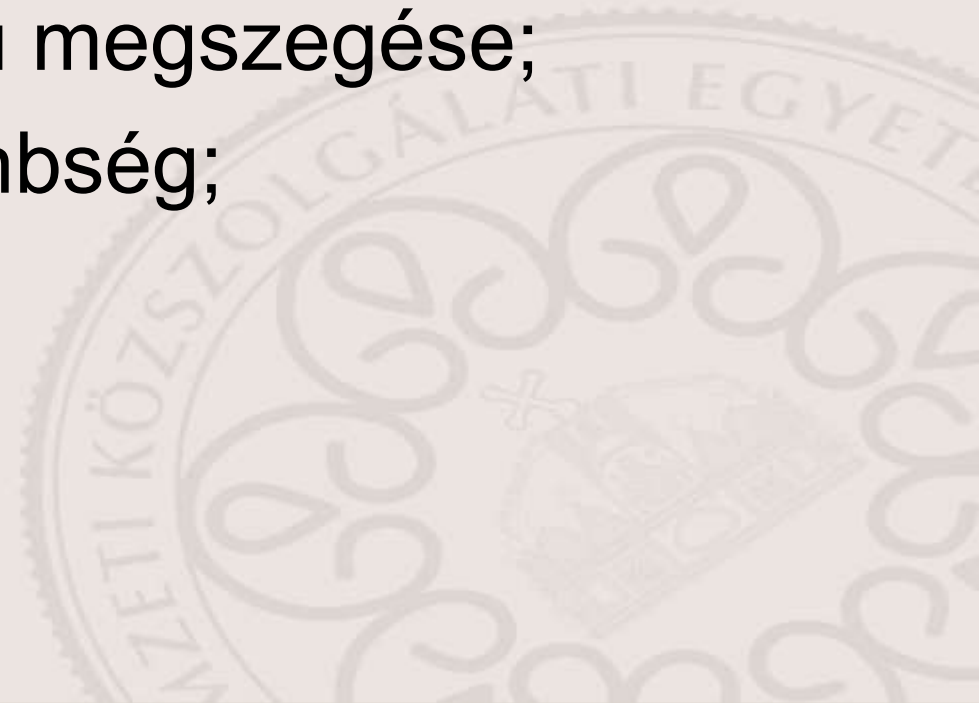
- **LÉNYEGE:** jogalanyoknak a hatáskülönbségből adódó megfelelési hajlandósága;
- gyengébb fél fegyvere (pl. milíciák államok ellen) ;
- harctéri esemény felhasználása;
- nemzetközi közjog felhasználása az erősebb fél ellen;

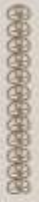

III/2. Nemzetközi közjognak való eltérő megfeleléség

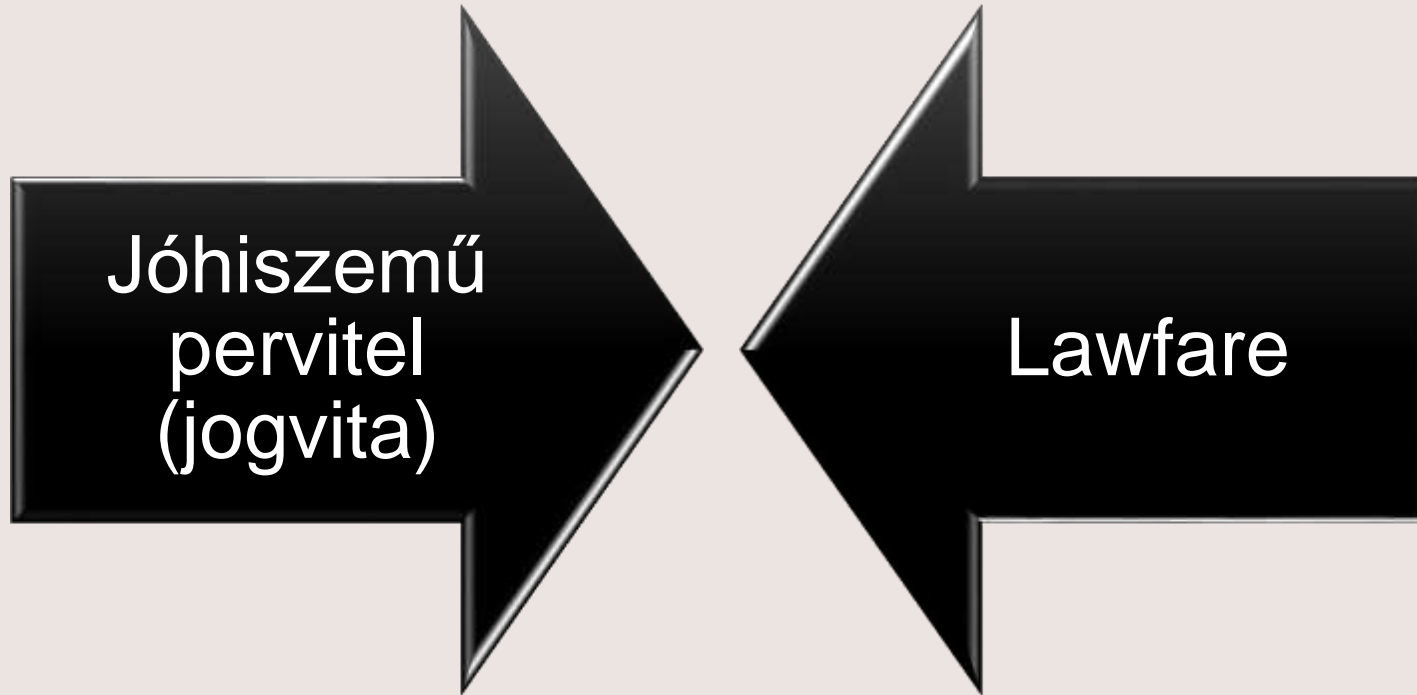
2. FEGYVERHASZNÁLAT NÉLKÜLI ALKALMAZÁS

- **LÉNYEGE:** jogalanyoknak a hatáskülönbségből adódó megfelelési hajlandósága;
- **ÉS** nemzetközi szerződés egyoldalú megszegése;
- felek között nincs feltételen erőkülönbség;
- nincs harctéri esemény.

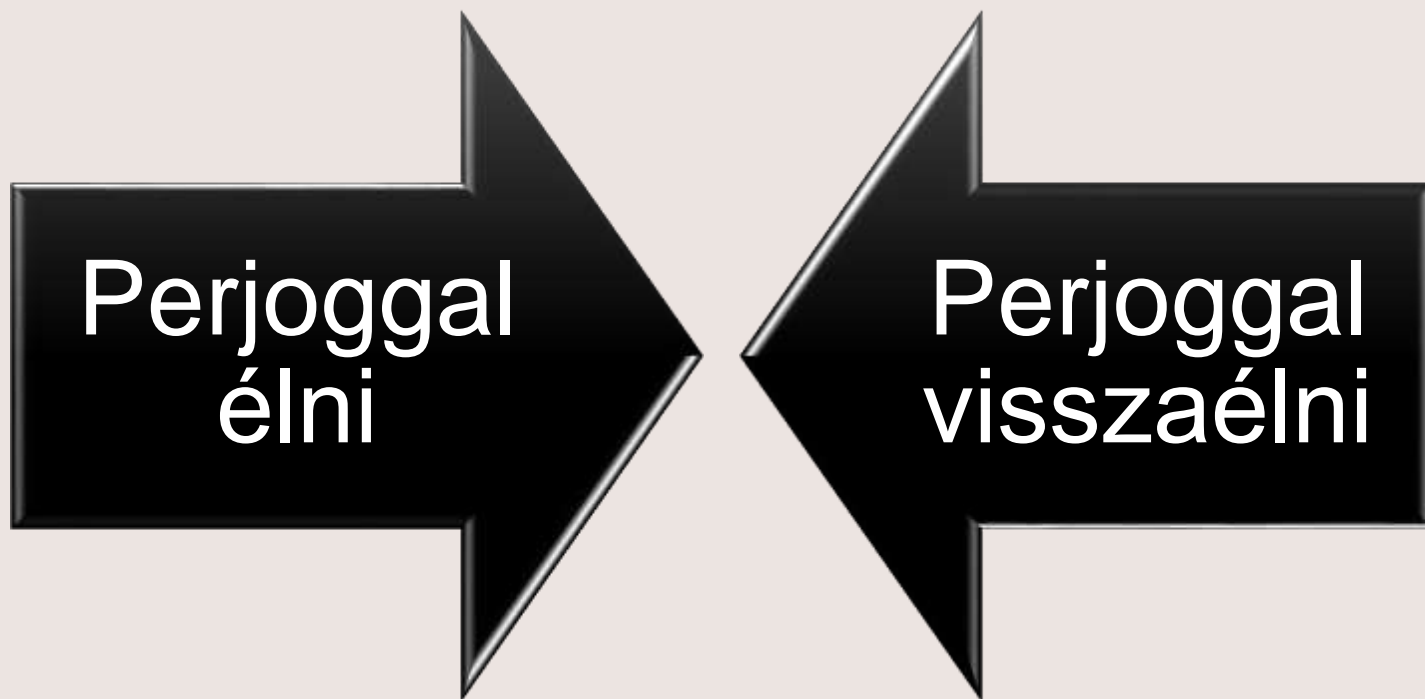

IV. Lawfare és jogvita elhatárolása

IV. Lawfare elhatárolása

IV. Lawfare elhatárolása

Zéró összegű
játék a peres
féllel

Ellenség
megkárosítása

IV. Lawfare elhatárolása

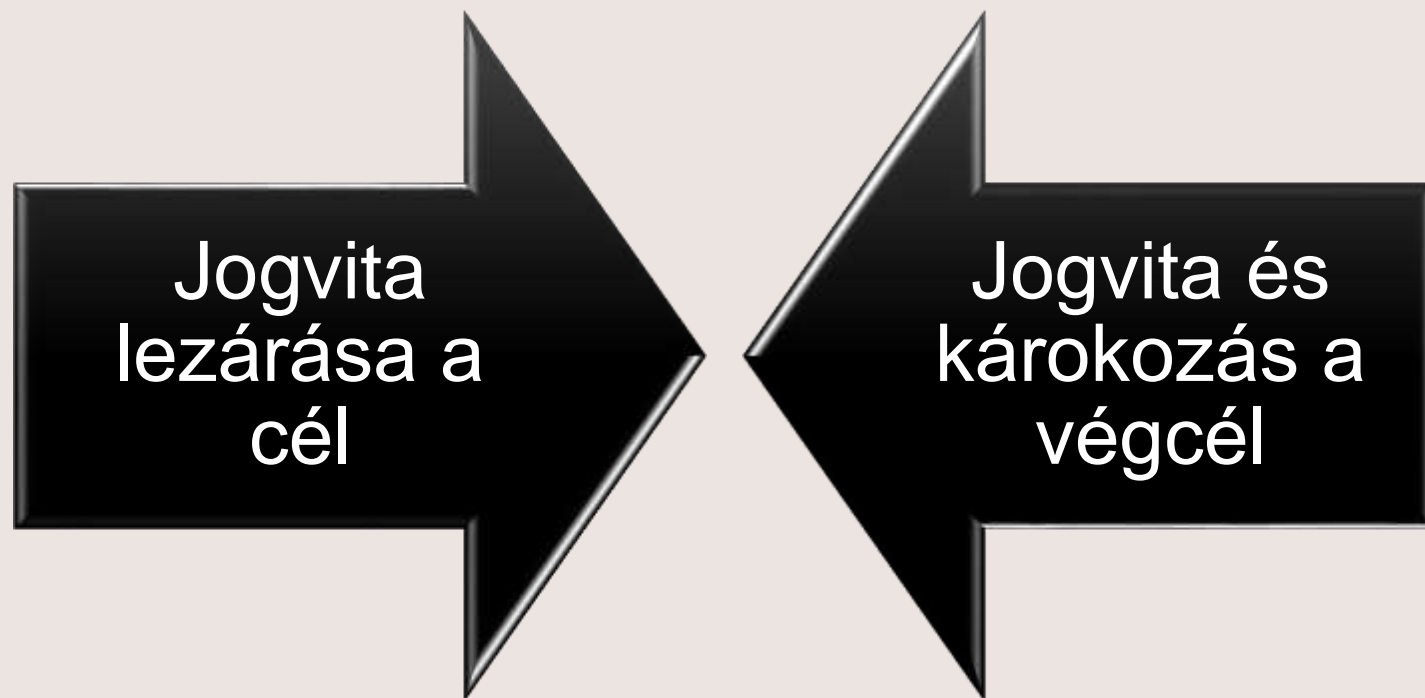
Peres fél =
ellenérdekű fél

Peres fél =
ritkán az
ellenérdekű fél

IV. Lawfare elhatárolása

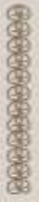

IV. Lawfare elhatárolása

Büntetőjog: speciális
és generális prevenció

Lawfare: büntetőjogi
felelősség alóli
kibúvás, sőt ártatlanok
felelősségre vonása
és/vagy lejáratása

V. Jogesetek

Összegzés

- 1) Biztonságos;
- 2) Gazdaságos;
- 3) Hatékony (pl. diktátorok);
- 4) Tartós;
- 5) Jogállamoknál az előny (jártasság és törvényhozás);
- 6) Gyakran nincs jogági kötődés;
- 7) Nem zéróösszegű játék;
- 8) Nem fogja felváltani a kinetikus harcot;
- 9) Jogállamiság és humanitárius értékek manipulációját okozhatja;
- 10) Új, a jelenleginél tágabb lawfare fogalom szükséges.

Javaslat a lawfare tágabb fogalmára (Dr. Petruska Ferenc alezredes):

Lawfare (jogharc): a jog ártó szándékú, közvetett vagy közvetlen felhasználása.

Bizonyos jogintézmények

- ártó szándékú, atipikus jellegű felhasználása, illetve
- velük való rosszhiszemű visszaélés útján valósul meg.

Lawfare magyar elnevezése (Dr. Petruska Ferenc alezredes javaslata):

- Jogharc (↔ jogvita)

NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI
EGYETEM
LUDOVIKA

Köszönöm a figyelmet!

*NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
HADTUDOMÁNYI ÉS HONVÉDTISZTKÉPZŐ KAR
ADJUNKTUS*